

1) QUÈ S'ENTÉN PER POP - ROCK?

L'expressió pop vol dir música popular (a la Gran Bretanya i als EEUU el terme més emprat és rock). Neix al voltant dels anys cinquanta als Estats Units, després de la Segona Guerra Mundial. Els joves del moment, en veure la destrucció que havia portat la guerra, volgueren trencar amb les generacions que els havien precedit i expressar amb la música, la rebel·lia. Però, el rock és més que una música, és també un ball, una filosofia, una manera de ser i de vestir i de viure.

Causes que afavoriren la ràpida difusió del rock:

- Els mitjans de comunicació de masses: la ràdio i la televisió
- La indústria cinematogràfica: "*Rebel sense causa*" (amb James Dean), "*Els joves salvatges*" (amb Marlon Brando).
- L'aparició de la indústria discogràfica i el seu ràpid desenvolupament
- L'evolució de l'electrònica (guitarres, baixos, orgues electrònics)

2) MÚSICA, ESPECTACLE I INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA

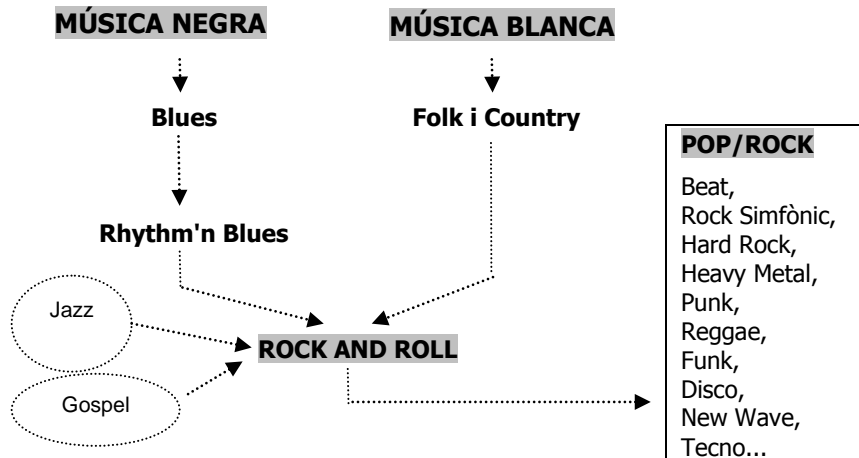
Des del punt de vista **musical**, els diferents estils del pop-rock tenen com a característica comuna la instrumentació, basada en dues guitarres elèctriques, una de rítmica i una de solista, un baix elèctric i una bateria, a part de la veu/s. A aquesta formació bàsica s'hi poden afegir teclats i altres instruments.

Igual que l'esport, el pop s'ha convertit en un **espectacle** capaç d'atreure multitud de persones, un espectacle en què l'element visual és fonamental: la imatge personal de l'artista és gairebé tan important com la seva música.

Des del punt de vista artístic, el seu punt feble és que depèn de les mateixes lleis de venda que qualsevol altre producte manufacturat: tret d'excepcions, triomfa allò que aconsegueix més suport de la **indústria discogràfica**, la qual, per la seva banda, dóna suport a allò que es ven més, no pas a allò que és millor.

3) ARRELS DEL ROCK

MÚSICA NEGRA

El blues és un tipus de cançó popular que sorgeix als EEUU a finals del segle XIX i que torna a adquirir relleu a finals dels anys 40 entre els afroamericans. D'aquest estil se'n derivaran el jazz, el rhythm'n blues, el rock and roll i la música rock en general.

En un blues el cantant negre expressa, amb resignació i bon humor, la seva desolació per problemes lligats a la pobresa, l'emigració, l'opressió dels negres o les disputes familiars. La seva música alleuja el dolor, aportant una vàlvula d'escapament a la frustració o fúria que puguin sentir l'interpret o la seva audiència.

CARACTERÍSTIQUES DELS BLUES

- **CARÀCTER:** lent i malenconiós
- **FRASEIG:**
 - Cada estrofa té tres frases: 1^a i 2ª mateix text, 3ª text diferent.
 - Musicalment, les frases són descendents
 - Comencen la frase amb força ímpetu i afluixen a mesura que avança.
- **INSTRUMENTS:** els primers blues (cantats al carrer) s'interpretaven amb veu i guitarra; quan ja es cantaven a les tavernes: veu, piano, guitarra, bateria, etc.
- **ESCALA DEL BLUES:** usen les *blue notes* que li donen un toc trist (interpreten el III° i VII° de l'escala un xic baixos de to).
- **TEMES:** dissort i marginació dels negres, amor, sofrir de blues, adulteri, sexe... La insinuació o doble sentit són aspectes importants de les lletres dels blues.
- **RODA DEL BLUES:**
 - Es blues està escrit en compàs de 4/4; una roda sencera són 12 compassos
 - Cada frase: comença la veu i acaben els instrument/s sols (break)
 - Roda d'acords: 1 frase (I^o, I^o, I^o, I^o); 2 frase (IV°, IV°, I^o, I^o); 3 frase (V^o, IV°, I^o, I^o)

1a frase	1 I ^o	2 I ^o	3 I ^o	4 I ^o
2a frase	5 IV ^o	6 IV ^o	7 I ^o	8 I ^o
3a frase	9 V ^o	10 V ^o	11 I ^o	12 I ^o

1^a ESTROFA (1^a roda)

*You got me walking, I'm walking from door to door
You got me walking, I'm walking from door to door, darling
Do call my mother to love me, oh, I hate to see you go.*

2ª ESTROFA (2° roda)

*It's lonesome in my bedroom just me and my telephone
It's lonesome in my bedroom, darling, just me and my telephone
I have no one to love I wish my baby would come alone.*

Audició: "Bad Luck Blues" **ALBERT KING**

RHYTHM'N BLUES, GOSPEL I JAZZ

Del blues en sorgeix el RYTHM'N BLUES, una música ballable. Segueix la roda del blues, però amb ritme més ràpid, marcat i amb so més electrificat (ús de l'orgue electrònic, per exemple).

Audició: "Bad Case of Love" B.B. KING

El Rock & Roll és fruit de la unió entre música negra i blanca (rythm'n blues + folk), però també hi trobem influències del GOSPEL (per l'ús del piano i l'estructura de call & response entre solista/cor) i de JAZZ (sobretot per l'ús d'instruments de vent com saxos i trompetes).

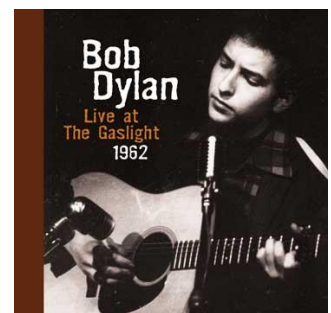
Audició: *gospel* "Oh, happy day", *jazz*, "All of me".

MÚSICA BLANCA

El folk parla d'aspectes socials, per lloar l'estat de les coses o molt sovint són cançons de protesta. És música melòdica amb harmonies clàssiques.

Els seus orígens es troben en la música de la població blanca d'origen rural; conserva elements del folklore que dugueren els colons europeus als EEUU, barrejada amb música del sud-est nord-americà, especialment de Texas (anomenat country).

Audició: "Blowin' in the Wind" **BOB DYLAN**

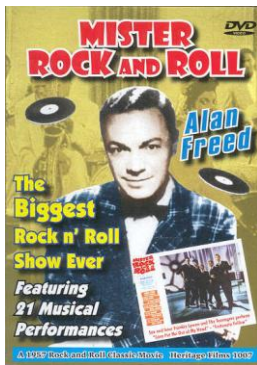

4) QUÈ ÉS EL ROCK AND ROLL?

El Rock and Roll es caracteritza per:

- la seva estructura: **roda del blues**
- un **ritme trepidant**, seguint la pauta del **boogie-woogie** (corxera amb punt i semicorxera)
- els **instruments**: guitarra solista, guitarra rítmica, baix, bateria i alguns de la família de vent.
- l'accentuació a **contratemp** per part de la bateria: 1 2 3 4

Al començament el R&R era un **ball**, i com a ball causava sensació perquè les parelles feien moviments impensables en aquell temps. Els nois tiraven les noies per terra o les alçaven fent que se'ls veiessin les calces, seguint un ritme frenètic. Això escandalitzava pares i mares que prohibien a les filles anar al ball perquè el consideraven un lloc de perdició (fins i tot es van muntar comitès cívics per a reprimir els balls i els concerts de rock). Però davant la força del rock and roll, aquesta pressió, a més de fracassar, va cohesionar encara més els joves entre si.

5) QUI VA BATEJAR-LO AMB EL NOM DE ROCK AND ROLL?

Als anys cinquanta el jove americà buscava una música diferent de les ensucrades balades que s'escoltaven a la gramola familiar i començava a entusiasmar-se per les gravacions dels artistes de color, que els adults consideraven de mal gust perquè les cançons eren eròtiques i picants. Aquests canvis van ser recollits per **Alan Freed**, un hàbil locutor d'una emissora de ràdio de Cleveland (Ohio), que va començar a incloure discos de rhythm'n blues a la seva programació.

Buscant un terme que substituís el de rhythm'n blues, per crear un bon títol pel seu programa, va trobar l'expressió "Moondog's Rock and Roll Party". Moondog era el seu pseudònim i a força de repetir les paraules rock'n'roll, li quedà aquest nom a la nova música. Significa gronxar-se i girar, moviment que es fa en ballar aquesta música. El programa el va convertir en el disc-jockey més famosos dels EUA. Alan Freed organitzava també concerts a l'aire lliure on per primera vegada els negres i els blancs aparegueren barrejats; per això es diu que aquesta nova música, el rock, és una música integradora de races. Ell va ser el primer que va usar el terme R&R (rock and roll) substituïnt R&B, però ell no n'era intèrpret: calia que aparegués la primera estrella del rock.

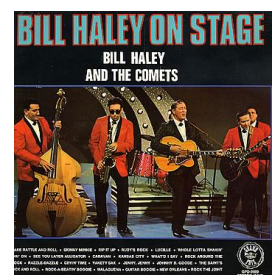
Audició: programa en directe d'**Alan Freed** (amb "Why do fools fall in love" FRANKIE LYMON)

6) ELS CANTANTS DE ROCK AND ROLL

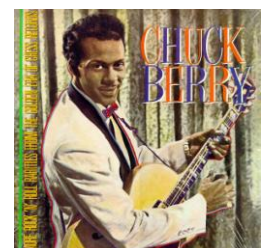
- **BILL HALEY** (Michigan, 1925)
Primera estrella i mite. Va convertir "Rock Around the Clock" (1955) en el que seria l'himne del rock and roll en vendre vint-i-cinc milions de còpies a tot el món durant els vint anys següents. En aquesta cançó Haley ens suggereix ballar mentre l'agulla horària fa una volta sencera al rellotge. És a dir ballar, hores i hores, sense parar.

- **FATS DOMINO** (Nova Orleans, 1926)
Excel·lent pianista, cantant i compositor, un xic grassonet. Va ser el primer gran venedor de discs. El poder de la seva música rau en la barreja de ritmes negres africans, revitalitzats pel jazz i la influència de la música del Carib. Entre molts èxits cal destacar la cançó "Ain't that shame".

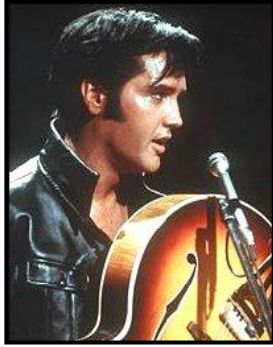
- **CHUCK BERRY** (Califòrnia, 1926)
Compositor, cantant i guitarrista, una de les persones més influents de la música rock –Elvis Presley, The Beatles i The Rolling Stones van arribar a cantar cançons d'ell en els seus inicis.
Va crear el seu propi mite amb el popular "pas de l'ànec", que va néixer de manera improvisada en un teatre de Nova York quan intentava dissimular davant del públic l'aspecte arrugat del seu vestit.

Les seves lletres parlen de llibertat, de la insensibilitat del món adult, el cotxe dins la cultura juvenil com a símbol d'independència, d'experiències sexuals i eròtiques... Se'l va arribar a empresonar acusat d'alteració de l'ordre públic i perversió de menors. El seu èxit més destacat: "Johnny B. Goode".

- **LITTLE RICHARD** (Geòrgia, 1935)

És el primer cantant que salta a dalt de l'escenari, crida, mou el micròfon i fa un rock vertiginós, provocador, frenètic. Balla, canta i toca el piano. Sovint usa l'expressió: *a-wop-bop-a-loo-bop-a-lop-bam-boom*. Entre els seus èxits destaca el tema: "Tutti Frutti".

- **ELVIS PRESLEY: EL REI DEL ROCK**

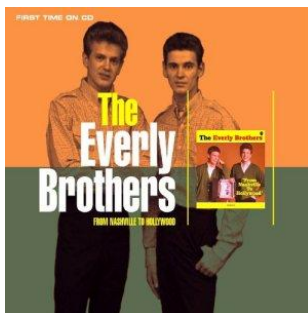
Nascut a Tupelo, Mississipi (1935), morí als 42 anys a Memphis (1977). La família d'Elvis es traslladà a Memphis, Tennessee, quan ell tenia 10 anys. Allí hi havia el llegendari estudi d'enregistrament Sun Records del productor Sam Phillips. Una part lucrativa del negoci era un servei d'enregistrament en el qual per dos dòlars per cara, qualsevol podia gravar un single. El 1953 Elvis hi va entrar, va dipositar 4 dòlars sobre el mostrador. Volia enregistrar un disc com a regal d'aniversari per a la seva mare. Ho va fer i Phillips va quedar impressionat amb la seva veu. La cançó de què estem parlant és "It's all right, mamma".

Acabava de néixer el rei del rock. L'any 1955 el mànager Tom parker fou l'encarregat de convertir-lo en superstar. Els èxits i la fama d'Elvis van créixer espectacularment. La seva veu sensual, el vestuari, el pentinat, la seva atractiva figura, el seu moviment corporal –Elvis the Pelvis- i les actuacions a la televisió, el convertiren en un heroi entre els joves. A més, fou el protagonista de 33 pel·lícules com "Love me tender" i "Jailhouse Rock".

Però, un síndrome de mort juvenil semblava perseguir les joves estrelles del rock (encara ho sembla). Potser les llargues distàncies a cobrir, l'alcohol o la droga, el cansament i la tensió, són els principals enemics dels intèrprets.

El seu èxit va durar set o vuit anys, fins al 1962. A partir d'aquest moment i fins a la seva mort, només va ser una ombra del que havia estat, el rei indiscutible del rock i el seu primer sex-symbol, també el primer ídol generacional del segle XX. Cada 16 d'agost els seus fans visiten la seva tomba. Amb el temps ningú no s'ha oblidat d'ell i de la seva música.

7) LES PRIMERES AGRUPACIONS DE LA HISTÒRIA DEL ROCK

El duet **EVERLY BROTHERS** fou el primer de la història del rock. Crearen un nou estil amb cançons com "All I have to do is dream" . Després en van aparèixer altres que els imitaren, com el DÚO DINÁMICO a Espanya amb cançons com "Quince años" .

El conjunt vocal **THE PLATTERS** ha estat el millor grup de *doo wop*: estil vocal a cappella on destaca un solista cantant la melodia, acompanyat per vocalitzacions harmòniques i suaus dels altres components del grup.

Les cançons que interpretaven eren velles balades romàntiques i versions més comercials de gospel. A partir del tema "Only You" foren molt populars a casa nostra, ja que el règim dictatorial de Franco no deixava espai per a innovacions ni per a res sospitós d'anar contra l'ordre i la moral establerts. The Platters foren els reis dels "tocabiscos" a les festes juvenils de finals dels 50 i començament dels 60.

1) ELS 60: LA DÈCADA PRODIGIOSA

Els vaixells que arribaven a Liverpool des del continent americà van fer que aquesta ciutat s'omplís de mariners que entonessin la nova música rockera i fessin negoci amb els discos que duïen expressament d'allà. Les conseqüències no es van fer esperar: la ciutat es va convertir en el temple del de R&R. La febre d'aquesta música es va apoderar del jovent anglès.

De tota aquesta moguda van sorgir dos grups musicals: The Beatles i The Rolling Stones.

El **rock** es va convertir així en **pop**, encara que a Liverpool es parlava de **música beat** per la importància de la bateria en el ritme de les seves composicions (beat = cop, pulsació).

El pop va ser un dels senyals d'identitat de moviments que postulaven un canvi radical de civilització, com ara els de protesta estudiantil apareguts a França arran del Maig del 68, els hippies, els pacifistes, els moviments de solidaritat amb el Tercer Món, etc.

2) THE BEATLES: QUATRE NOIS QUE CANVIARAN EL MÓN

El nom del grup anglès prové d'un joc de paraules: beetle (escarabat) i beat (pulsació rítmica).

John era el beatle rebel, roquer, intel·lectual, polititzat i miop del grup. Paul donava la imatge de romàntic, guapo i virtuós de la música. George, era l'introvertit, místic i guitarrista madur. Ringo era l'anequet lleig del grup, alegre i bromista.

1. John Lennon (guitarra rítmica i veu)
2. Paul Mc. Cartney (baix i veu)
3. George Harrison (guitarra solista i veu)
4. Ringo Starr (bateria)

Estil del grup:

- cançons senzilles però de qualitat
- bons arranjaments instrumentals
- jocs de veus impecables
- influència del R&R i la música melòdica negra
- temes romàntics, temes comercials, temes innovadors, etc.
- una estètica de bons nois, alhora que un xic

Història dels Beatles (1961-1969):

Dos nois de barri, John Lennon i McCartney, es fan amics inseparables a mitjans dels 50. Als dos els agrada cantar i tocar la guitarra i decideixen formar un grup, "The Nurk Twins" i més endavant "The Moondogs". Finalment coneixen a Georges Harrison, que domina la guitarra i formen "The Quarrymen". Com a "Silver Beatles" obtenen un contracte força pobre (tocant vuit hores diàries) a un club d'Hamburg, on com a mínim milloren la seva tècnica. Coneixen a Astrid Kirchner que va crear el pentinat que els faria famosos. Ja s'anomenen "The Beatles" i enregistren un disc amb Tony Sheridan, un cantant un xic mediocre, com a simples acompanyants i tornen a Liverpool.

Brian Epstein era el propietari d'una botiga de discos amb ambicions de promotor musical. A partir de 1961 diversos clients van començar a demanar-li un disc de Tony Sheridan amb The Beatles. Epstein no coneixia el grup i el seu instint es posà en marxa. Va començar a buscar-los fins que els va trobar tocant a **The Cavern**. Impressionat per la descarnada cruesa i simplicitat del grup, els proposà firmar allà mateix un contracte de management. En sortir, el que seria nomenat el cinquè Beatle, començà a buscar discogràfica.

El 1961, en una audició de prova amb Parlophone (subsidiària d'EMI), el productor els diu clarament que falla el bateria i llavors incorporen a Ringo Starr. Editen el disc "Love me do", debuten a la TV, enregistren "Please, please me" (el seu primer n.1), "She loves you", etc.

Epstein inicia llavors una gran campanya per a conquerir els EEUU i efectivament arrasen i es converteixen en llegenda (Elvis els va enviar un telegrama de felicitació!). Tornen a Anglaterra i roden la seva primera pel·lícula "A hard day's night", recuperant l'herència dels germans Marx. Després roden "Help" i a l'estrena s'anuncia que són nomenats "Membres de l'Orde de l'Imperi Britànic", la més alta condecoració del seu país. Fan una gira europea, durant la qual actuen a la Barcelona el 3 de juliol de 1965 amb els Sírex com a acompanyants.

El 1966 fan el seu darrer concert en viu. El seu so en directe ja no es corresponia amb el de les gravacions –introdueixen instruments clàssics de corda a "Yesterday", etc-. Al 1967, de la mà de George Harrison, el grup s'interessa per la meditació i les vivències místiques. Mor Brian Epstein l'únic que els hagués pogut mantenir units. Després de l'aparició de "Lady Madonna" funden Apple, gran empresa dels Beatles que suscitarà problemes financers que es traduiran en problemes personals entre ells. Editen "Hey Jude" (dedicada al fill de John) i a finals del 68 s'edita la banda sonora de la pel·lícula de dibuixos animats "Yellow Submarine".

L'any 1969 és l'any de les turbulències internes en el grup. Toquen "Let it be" al terrat de l'edifici d'Apple. És un dels darrers moments de cordialitat. Paul es casa amb Linda Eastman i John amb Yoko Ono. Cada membre té més activitats fora que dins del grup. Al 70 publiquen el darrer disc "Let it be", cançó que es convertirà en un vertader himne. El 10 d'abril Paul anuncia que deixa el grup i aquest es dissol.

3) ROLLING STONES: ESCÀNDOL I ÈXIT

El líder, **Mick Jagger** (cantant) actua de manera obscena. **Charlie Watts** (bateria) té un posat seriós, una màscara rígida, un rostre ferotge que poc té a veure amb la poderosa energia del seu ritme i precisió. **Bill Wyman** (baix) semblava que toqués absent de l'escenari, avorrit, però pocs baixistes eren capaços d'aconseguir la seva fusió entre ritme i harmonia. **Brian Jones** (guitarra) amb la seva cabellera rossa feia de *vamp* masculí, sense parar de fer ganyotes en un rostre cínic i desafiant (més tard substituït, a la seva mort per **Mick Taylor**). **Keith Richard** (guitarra solista) amb el seu rostre de pocs amics.

El nom prové d'un blues de Muddy Waters que portava per títol "Rolling Stone", que vol dir **pedres rodants**, és a dir pedres que baixen per les rieres sense control. Una traducció lliure d'aquesta seria bales perdudes.

La seva música està molt influïda pel **blues** i el **rhythm'n blues**. Dins el pop anglès dels anys seixanta representen l'antítesi del considerat correcte a la música pop. Les posades en escena dels Stones eren un **escàndol** assegurat: bruts, aspres, amb un so elèctric, desbordat i barroc, buscaven el pitjor de cada un per a exposar-ho en públic, eren considerats els enemics públics nº1. En contraposició, els Beatles, anaven ben vestits, amb corbata i botes de taló; els Shadows es movien graciosament al mateix compàs, etc. El 1963, quan va aparèixer el primer single del grup, es perfilaven com els rivals dels Beatles. Els fans es dividien en partidaris dels uns o dels altres. Però Beatles i Stones, eren amics i van decidir explotar al màxim la línia musical de cadascú. Així mai no es farien ombra!

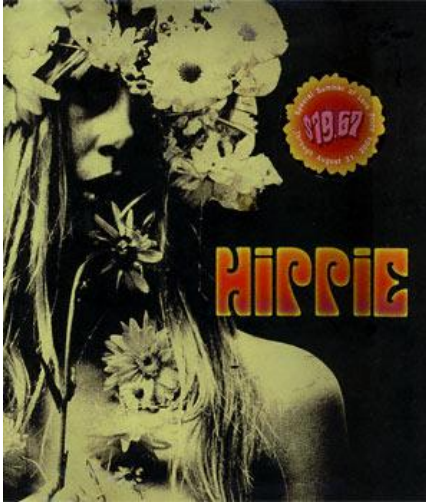
El tema "Satisfaction" (1965) es converteix en el primer número 1 dels Rolling als EEUU. Els membres del grup comencen a ser detinguts per tenència de drogues i comprenen que en el rock l'escàndol és beneficiós. A mitjans dels 70 són el primer grup de rock del món i només s'ajunten per enregistrar o fer la gira anual. Es mantenen a primera línia fins als vuitanta.

Després de la gira de 1982, Mick Jagger i Keith Richard segueixen la seva carrera artística en solitari, però al cap de set anys, es van reunir una altra vegada per iniciar una gira americana. Després van continuar amb uns concerts al Japó i al 1990 la gira va arribar a Europa (el primer cop que van actuar a l'estat espanyol, concretament a Barcelona, va ser el 1976).

El grup continua realitzant gires a l'actualitat.

Audició: "Start me up".

4) EL MOVIMENT HIPPIE

El moviment hippie forma part d'una revolució social, cultural i intel·lectual de la joventut dels anys 60. Neix com a desig de canvi després de les guerres de Corea i del Vietnam. Els músics o grups com Iron Butterfly (banda), Jimmy Hendrix (guitarrista) i Janis Joplin (cantant) són mostres de la cultura hippie. Són importants també els **macrofestivals**: el de Monterrey, el de Newport, el de Woodstock (que va ser el punt culminant amb 450.000 assistents).

Lema: fes l'amor i no la guerra.

Valors: la pau, la vida en comunitat, l'exaltació de la natura, del camp, de les religions orientals. **Estètica:** roba blanca o de molts colors, flors pintades a la cara.

Actitud: espontaneïtat i llibertat. Per tot això, van ser molt criticats pels sectors més conservadors.

Amb el temps, el moviment hippie va derivar cap a experiències psiquedèliques. Cercaven un estat d'exaltació de la consciència a través de les drogues al·lucinògenes (molts d'ells, com Hendrix i Joplin, en van patir les conseqüències, morint per aquesta causa).

5) EL FOLK-ROCK

El folk-rock va estar molt vinculat, en un principi, al moviment hippie. Fou BOB DYLAN el pioner d'aquest estil, quan el 1965 va canviar la seva guitarra acústica per l'elèctrica. Abandonà l'harmònica i es va fer acompanyar per alguns músics de rock. Va començar a posar més ritme a les cançons de protesta i a les balades.

Dins el folk-rock hi trobem els grups The Beach Boys i The Mamas & The Papas amb el seu *so de Califòrnia* (arranjaments vocals molt acurats).

Audició: "California dreamin" **THE MAMAS & THE PAPAS** .

els 70

1) LA MÉS GRAN EXPLOSIÓ CREATIVA

El predomini musical es traslladà d'Anglaterra als EUA. En aquesta dècada es van desenvolupar tot tipus d'avantguardismes musicals: rock simfònic, glam rock, hard rock, heavy metal, jazz rock; el jamaicà, Bob Marley va difondre el reggae per tot el món i, el mexicà, Carlos Santana va obrir camins a la música llatina.

Al començament de la dècada el rock era l'activitat principal de la indústria de l'entreteniment. Però, el 1973 la **crisi del petroli** va modificar el panorama. Deu estats del golf pèrsic van decidir augmentar el preu del petroli un 70% per donar suport a la guerra contra Israel. Va començar així una crisi energètica (racionament de gasolina, puja desorbitada de preus) que afeblí l'economia occidental. Els índexs d'inflació es van disparar. A partir d'aleshores cada cop va ser més difícil trobar feina, l'atur era una amenaça constant.

El poder adquisitiu dels compradors de rock, discos i concerts, va caure en picat. Comprar un disc va passar de ser una cosa habitual a constituir una despesa extra. Les petites companyies discogràfiques creades feia poc han de tancar, els nous grups ja no tenen sortida per anar a gravar, els grups consolidats deixen d'experimentar, van a les fórmules d'èxit segur. Es produeix un buit creatiu molt gran. Tot plegat fomenta el mite dels anys 60 com a dècada prodigiosa i trenca la unitat de la joventut: els d'abans de 1974 i els de després.

L'explosió creativa del començament de la dècada acaba en la més àcida contradicció: d'una banda el boom de la música disco i el culte a la tecnologia; d'altra banda l'aparició del pessimista i agressiu estil punk. Als anys setanta també va aparèixer l'heroïna com un fenomen destructiu que feia víctimes entre les estrelles del rock, com ara Jimi Hendrix i Janis Joplin.

2) ROCK SIMFÒNIC

Progressivament es va anar passant de l'era dels guitarristes a l'era dels teclistes. Molts d'ells són gent amb estudis musicals clàssics, en alguns casos superiors i acabats (ELTON JOHN, per exemple, té el títol de director d'orquestra), i per tant no són persones de classe humil com ho eren els pioners del rock.

Característiques del rock simfònic:

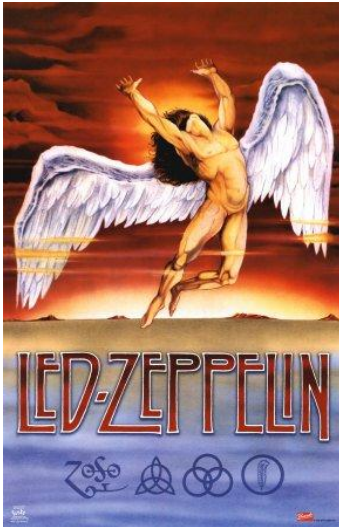
- van més enllà de la formació típica del rock per afegir-hi instruments clàssics i, fins i tot, orquestres simfòniques
- l'ús dels sintetitzadors: teclats, guitarres i bateries sintetitzades
- lletres llargues i denses
- arranjaments instrumentals complexos
- molta teatralitat a les actuacions
- valoren molt el disseny de les portades dels seus discos
- superen la limitació dels 3 minuts de les cançons vigent fins aleshores i s'allarguen fins a 5, 7, 20, 25 minuts (s'inclinen per l'*elapé*, l'*obra*, amb absolut despreci pel *single*, la cançó)

Audicions: "Roll over Beethoven" **ELO**, "We don't need no education" (*The Wall*) **PINK FLOYD**

3) HARD ROCK i HEAVY METAL

Al començament el rock dur s'anomenà hard rock i més tard evolucionà cap al heavy metal. Davant la indiferència i intel.lectualisme del rock simfònic, alguns grups van preferir tornar als orígens del més pur R&B, però d'una manera més dura i descarnada, buscant noves vies sonores de més pes i consistència.

Grups pioners de **hard-rock**: LED ZEPPELIN (americà) i DEEP PURPLE (britànic). Les diferències entre el rock dur americà i anglès eren evidents: els americans eren més donats a la parafernàlia de la posada en escena, mentre que els grups anglesos eren més professionals i tenien més cura de la música i el so.

La crisi energètica de 1973 afectà el hard rock. Van desaparèixer els grans espectacles, que es van simplificar en actuacions en petits clubs. Aleshores es van establir les bases d'un fenomen tant musical com rebel que el 1976 fou conegut com la *revolució punk*. Lluitaven contra tot i ho feien mitjançant els crits de les seves cançons, les crestes, la roba estripada. Però el 1977 quedava poca cosa d'aquesta erupció.

En canvi es recuperava amb molta força el rock dur ja convertit en **heavy metal** a finals dels setanta. Els seus líders indiscutibles van ser AC-DC (australians), SCORPIONS (alemanys), BARÓN ROJO (espanyols), IRON MAIDEN (anglesos).

Característiques de la música heavy metal:

- destaquen la veu del cantant i la força de les guitarres amb el seu so distorsionat
- s'interpreta amb un ritme molt enèrgic
- actituds rebels, de protesta (als seus inicis) i més violentes i agressives (als anys 80).
- desplegament tècnic impressionant i sofisticat: potència decibèlica, jocs amb raigs làser, fums a l'escenari, micròfons inalàmbrics que permetien una llibertat total de moviments, pantalles gegants de vídeo, etc. (Van establir les bases dels concerts de rock actuals).

Audicions: "Starway to heaven" **LED ZEPPELIN**, "Who made who" **AC-DC**

4) GLAM ROCK

Glam rock o rock amb glamour, fou també un dels noms amb que es va conèixer el *gay power* a començaments dels anys 70. Amb DAVID BOWIE (anglès) com a màxima estrella, el fenomen arrossegà un munt de cantants i grups feien gala de la seva homosexualitat o bisexualitat, o jugaven simplement el paper d'andrògins. Van crear una moda basada en la teatralitat, la fantasia, el maquillatge, els lluentons i l'ambigüitat sexual.

Audicions: "I want to break free", "Bohemian Rhapsody", "We are the champions" **QUEEN**

*El grup anglès **QUEEN** va presentar el seu primer disc amb elements de glam i heavy per adoptar posteriorment formes més elaborades, gegants i superespectaculars, amb els seus depurats i agressius cors i l'estrident veu de falset de Freddy Mercury en primer pla.*

Van arribar a posar en escena shows de so i llum on empraven material que arribava a pesar fins a 75 tones. El grup fou capaç d'operar en diversos camps: impressionants concerts en directe, àlbums coloristes, singles d'impacte immediat, vídeos sobre les seves cançons o filmacions de grans concerts i l'atractiu de Mercury com a personalitat de la jet.

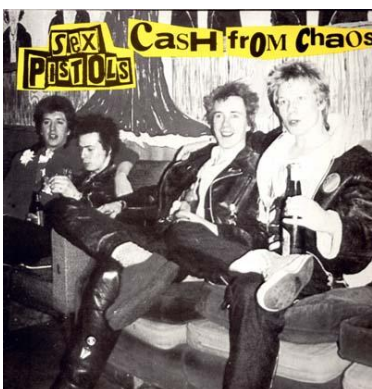
5) PUNK

L'aparició i auge del punk es va produir entre 1976 i 1977. A Anglaterra la cota d'aturats arribava a xifres mai vistes i els joves ho veien molt negre. Frases com "**no hi ha futur**" resumeixen el pensament d'aquest moviment. Aquests joves opten per un estil de vida marginal, de rebuig a l'ordre establert. Mai cap moviment juvenil contestatari ha arribat a manifestar-se tan oberta i directament sense el suport dels mitjans de comunicació i de les empreses discogràfiques: les emissores comercials es van negar a emetre cançons punk, els grans magatzems no van voler vendre els discos d'aquests grups que havien estat enregistrats de qualsevol manera per petits segells independents, i les discogràfiques no escoltaven les maquetes que rebien.

Característiques de l'estil punk:

- punk significa dolent, de baixa qualitat; s'usa com a sinònim de deixalla.
- es nega el virtuosisme dels músics i la sofisticació dels equips, qualsevol instrument es bo per fer soroll: guitarres de segona mà, amplificadors casolans i adolescents sense nocions de música. Reivindiquen la figura del músic no professional.
- cançons obscenes, vitals, elementals, curtes, explosives i interpretacions agressives.
- estètica basada en la destrucció, la lletjor i la provocació. Fulles d'afaitar, imperdibles, cabells pintats i amb crestes, mutilació enlloc de maquillatge, roba negra estripada (no és possible dissenyar-ne ni comercialitzar-ne cap peça).

Audició: "God save the Queen" **SEX PISTOLS**

*Al davant d'aquest moviment hi havia un grup els **SEX PISTOLS**. Gràcies a una entrevista emesa en directe per televisió on insultaven el públic i el presentador, que va ser acomiadat, els Pistols van ocupar les primeres planes dels diaris i aquests van rebre un allau de cartes de gent indignada. La casa discogràfica EMI trencà el contracte que tenia amb el grup, però més tard van aconseguir registrar un nou senzill amb el títol de l'himne nacional britànic: "God Save the Queen" (la lletra i la música no tenen res a veure amb l'himne). Arran d'uns problemes interns, alguns membres del grup marxen. Aleshores hi va entrar un tipus, Sid Vicious (Sid el viciós), que es convertí en un autèntic mite i s'enamorà d'una drogaaddicta de bona família (Nancy) que li feia de representant. Poc més tard ell també consumeix heroïna. La història acaba malament: ella apareix apunyalada i ell, després d'haver estat empresonat, mor a causa d'una sobredosi de droga pura que li havia proporcionat la seva mare, una antiga hippie.*

6) REGGAE

Originari de Jamaica. En aquesta illa es produïa la mateixa situació que havia envoltat l'inici del pop-rock. Els negres vivien marginats en *ghettos*; els joves necessitaven un revulsiu semblant al que havia significat el blues feia molts anys.

Vinculat, en els seus orígens, als *rastafaris*: membres del moviment religiós del mateix nom, moviment que adapta elements del cristianisme, de religions africanes i de la cultura afrocaribenya. Creuen en l'enfonsament de la civilització tecnològica i el retorn a una terra promesa. El reggae conté, també, els ideals del *black power*: apareixen eslògans d'orgull racial, es desenvolupa la idea latent de tornar a Àfrica i fins i tot de crear un estat negre independent.

Característiques del reggae:

- ritme repetitiu i sincopat que embriaga el públic i no el deixa parar de ballar.
- barreja de rock, soul, ritmes africans i cants religiosos.
- textos amb trets místics i polítics.
- imatge del rasta: cabells plens de tirabuixons, gorres de colors verd, groc i vermell (colors de la bandera jamaicana), cigarret de marihuana, gratant cansadament una guitarra.

Audició: "Three little birds" **BOB MARLEY AND THE WAILERS**

El gran heroi i líder del gènere fou BOB MARLEY, líder i profeta dels rastafaris. És la figura més atípica del rock. Va convertir una música racial, folklòrica, nascuda en un racó perdut del Tercer Món, en un fenomen d'impacte mundial i èxit insospitat.

El 1964 forma el grup THE WAILERS i comencen a ser els herois de la cultura rasta (però amb cap més benefici que el prestigi). Ser una estrella a Jamaica no era cap ganga. Bob Marley fou timat i robat per productors i disc-jockeys que aprofitaven de mil maneres les gravacions per les que cobrava una sola vegada i poc. Fins que va venir un gir del destí: el reggae era musicalment apte per a les oïdes blanques. Al 1972, amb la seva introducció a Anglaterra (enregistra "Catch a fire" de la mà d'Island Records) s'encamina cap a la fama.

Tots els seus àlbums s'anaven convertint en èxits, però, malauradament cap el 1980 començà a sofrir desmais, que van resultar ser símptomes d'un càncer de pulmó. Mor l'any següent, després d'haver buscat curació en teràpies alternatives. El 30 de juny de 1980 havia actuat a Barcelona.

7) DEL SOUL AL FUNKY

SOUL vol dir ànima. El soul va néixer a finals dels 50, però el seu període d'esplendor es va donar entre els 60 i primers dels 70. És la música que recull el moment històric de la integració dels negres a la societat americana. Mentre els blues estaven basats en l'experiència del fracàs, el soul afirmava l'ideal de com havien de ser les coses. Va alliberar als negres de molts dels seus complexos, tan polítics com socials, de gust i sexuals. La indumentària de l'artista i el seu comportament a l'escena canvien completament: s'introdueix la moda afro i un ritme desenfrenat. La música soul pot ser lenta (balades) o ràpida, però sempre pensada per a ballar i, sobretot, amb molt de *feeling*. "És com l'electricitat, un esperit, un poder" deia Ray Charles.

Musicalment té molt a veure amb els gospel: call & response entre solista i cor. Els instruments de vent, oblidats pel pop blanc, hi tenen molta importància: sons de saxos farragosos, tocs de trompeta brillants.

Audició: "Respect", "Think" i "I say a little prayer" **ARETHA FRANKLIN**

El **FUNKY** neix a finals de la dècada dels 60 i s'estén al llarg dels 70. És una evolució del soul: amb més ritme, una pulsació molt marcada i un so molt més electrificat (que ens obrirà les portes a la música disco).

Audició: "Celebration" **KOOL & THE GANG**

8) LA MÚSICA DISCO

A partir del funky es va crear la música disco: una música artificial, estereotipada i poc creativa; fabricada a l'estudi d'enregistrament i destinada a ser consumida massivament a les discoteques; musicalment va a la recerca de sons i efectes.

Les discoteques eren el primer centre de reunió juvenil de les dècades anteriors, però la moda disco va destacar a partir de 1978 gràcies a l'èxit de la primera pel·lícula del gènere: "Saturday night fever". El film està ambientat a l'entorn dels herois de ball dels caps de setmana, nois i noies força superficials els dies feiners que es convertien en estrelles de les pistes els dies festius. JOHN TRAVOLTA representava la imatge de l'hortera de discoteca. El grup musical BEE GEES va renéixer gràcies a la seva extraordinària banda sonora (es van convertir en amos i senyors de les discoteques). Un altre èxit discotequer va ser el film "Grease".

Audició: "Greased Lightning" (GREASE) **JOHN TRAVOLTA**

els **80**

1) NEW WAVE

Va néixer a Anglaterra cap al 1979 com a antítesi del punk. La new wave (nova onada) tornava a l'elegància, als cabells curts, als vestits i a la sofisticació, actualitzant modes d'èpoques passades. Musicalment va ser més rica, van sorgir grups i solistes que feien música més complexa, no agressiva, utilitzant noves tecnologies, sintetitzadors i aconseguint un so impecable.

Simultàniament a la new wave, recordem que també hi havia el heavy, que estava agafant molta força, cosa que va crear una clara oposició entre ells i un menyspreu mutu. Per accentuar més les seves diferències, els grups de new wave van adoptar robes més sofisticades i extravagants. Més tard, va anar transformant-se cap a d'altres estils que naixien directament de les computadores, com els *new romantics*, hereus del glam rock, que eren l'èlit de la sofisticació tecnològica.

El grup anglès **THE POLICE**, creat el 1977, va ser el més representatiu de la **new wave**. A les seves composicions hi barregen **ritmes rock i reggae**, creant el que podríem anomenar *so Police*. El grup està format pel bateria Stewart Copeland (americà), el guitarrista Andy Summers i el compositor, baix i veu, Gordon Matthew Sumer, conegut com **STING**.

Van tenir una carrera brillant des del 1979 al 1983. Amb "Every breath you take", la seva més definitiva composició que els va valdre el Grammy de l'any, Police va tancar la seva labor comú. En adonar-se que s'estaven estancant musicalment, van decidir separar-se, tot i que continuaven tenint un èxit aclaparador.

Sting va continuar la seva carrera en solitari i també es va dedicar al cinema. L'any 1986 van gravar un àlbum recopilatori, "The singles". Aquest mateix any es van reunir, perquè en el fons no era un grup oficialment dissolt, per actuar en un concert d'Aministia Internacional.

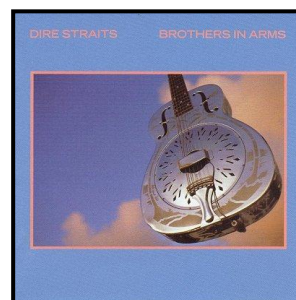
Audició: "Every breath you take" **THE POLICE**

2) DIRE STRAITS

Grup format a Londres l'any 1977, que va es va mantenir en actiu durant gairebé quinze anys 90. MARK KNOPFLER, n'era l'ànima, el guitarrista, vocalista i compositor. L'elegant música del grup abarca molts estils: balades, blues, country, rock simfònic, etc.

La musica de Dire Straits és tranquil·la i mesurada, suggereix ambients eteris, atmosferes relaxades.

Audició: "Sultans of Swing" **DIRE STRAITS**

3) MÚSICA TECNOLÒGICA

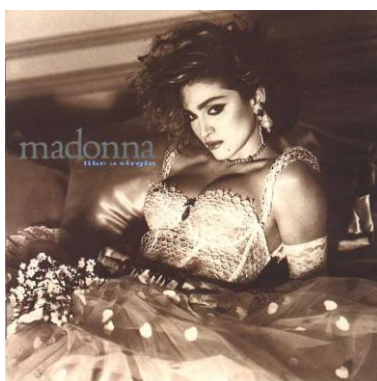
El tecnopop, és a dir, la música generada a partir de la tecnologia electrònica més puntera (sintetitzadors i ordinadors), té un extraordinari representant en **MIKE OLDFIELD** "Tubular Bells" (1973). A la dècada dels vuitanta va continuar amb grans èxits com "Platinum" i "Crises".

La superestrella dels vuitanta va ser MICHAEL JACKSON. De ser el germà més espavilat dels Jackson Five va passar a ser el producte més mimat de la indústria discogràfica nord-americana. Una imatge cada cop més elaborada i una música barreja de funky, pop, disco i rock. Els seus vídeos com "Thriller" es van convertir en èxits de masses.

Audició: " Thriller" (1982), "Heal de world" (1991) **M. JACKSON**

Els vuitanta han significat en bona part la superació dels masclisme evident que havia predominat al llarg dels anys anteriors. Les dones s'incorporen al pop-rock no ja tan sols per fer-hi segones veus o ballar, sino per liderar-hi grups: BLONDIE, NINA HAGEN (punkies) o PATTY SMITH (new wave), TINA TURNER, pionera del rock que, amb prop de 50 anys, resorgeix.

MADONNA és, juntament amb Michael Jackson, la figura triomfal més apoteòsica del pop de la dècada. El fenomen del seu èxit sobrepasa fins i tot el terreny musical per entrar en el sociològic. Adolescents i joves de tots els països es van veure reflectits en aquella jove que sabia ballar i cantar amb gràcia i desimboltura, i que semblava una més del barri. L'inici del seu boom va ser el 1984 amb el llançament de "Like a virgin", en què va popularitzar la seva escandalosa imatge que combinava la llenceria amb iconografia religiosa.

Audició: "Like a virgin" i "Like a prayer" **MADONNA**